

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
	Szerző		Tárgy 385.870
	Cím A autóbusz. II.		Hely
	Forrás: Pesti hírlap.		Idő "1913"
Bp.	1913 viii.	(Köt. v. füz.)	Személy
(Hely)	(Idő)		Helyszám

Az autóbusz.

II.

Minő általános irányelvek szerint akarják kizsákmányolni a fővárost?

Ismét suba alatt.

Gyanus forszirozás a végletekig.

Lapunk keddi számában részletesen ismertettük azt a szerződés-tervezetet, amelynek alapján a tanács az autóbusz-közlekedési jogot — mint monopoliumot — igen hosszú ideig egy angol társaságra akarja ruházni. Felhívjuk ezuttal a törvényhatósági bizottság és a nagyközönség figyelmét cikksorozatunkra, amelyben a szerződési pontok alapján tárgyilagosan kimutatjuk, hogy ezt a szerződést nem szabad megkötöni, mert a főváros közönségét rendkívül terhes föltételek mellett teljesen kiszolgáltatja a vállalkozónak és beláthatatlan az a rengeteg erkölcsi meg anyagi kár, ami évtizedek során ebből a botrányosan rossz szerződésből a fővárost sujtaná.

Mielőtt a részletekre térnénk, általánosságban rá kell mutatnunk arra, hogy ilyen nagyjelentőségű kérdést, amely hivatva lesz a főváros szabályozására, telekügyére és közlekedésére döntő befolyást gyakorolni, föltötte veszedelmes dolog feltűnően gyors tempóban, suba alatt, a nyilvános pályázat mellőzésével elintézni. Hiszen bőséges alkalmunk van a multak büneiből levonni a keserű tapasztalatokat. A légszeszgyárral, a villamos világítási vállalatokkal, a közúti közlekedési társaságokkal kötött szerződésekért a mai generáció átkozza a multat és ha az autóbusz-szerződésnél most mégis hüen, sőt fokozottabb mértékben ragaszkodnak ahhoz, hogy ne csak a mostani nemzedéket, hanem gyermekeinket, unokáinkat is könyörtelenül kiszolgáltassák egy magánvállalat kizsákmányolásának, akkor a közönség látni fogja, hogy ez a törvényhatósági bizottság csakis a korrupciót szolgálja és nem a közérdeket. Pedig olyan idöket élünk, mikor a főváros közgyűlésének minden aktuális kérdésnél demonstrálnia kell azt, hogy a közélet tisztasága nem olyan üres jelszó, amely mögött meghuzódhatik, élhet és virulhat — a panama.

De amennyire hibáztatjuk a suba alatt való elintézést, — ami nálunk már beteges rendszerré kezd fejlödni, — épen olyan veszedelmesnek és károsnak tartjuk azt a körülményt, hogy a tanács egy ilyen rendkívül fontos ügyet express-vonat sebességével akar keresztül forszirozni. Már maga ez a bántó tünet is olyan szépséghiba, amit föltétlenül korrigálni kell. A tanácsnak hivatali és erkölcsi kötelessége idöt engedni a bizottsági tagoknak arra, hogy az ügyet tanulmányozhassák és lelkiismeretesen megfontolhassák. Nem szabad a városatyákat abba a kényszerhelyzetbe hozni, hogy szavazatukkal jóhiszemüen árulják el a főváros és a közönség existenciális érdekeit. A program az, hogy hétfön a közlekedési bizottság, kedden a tanács, szerdán pedig már a

közgyűlés véglegesen döntsön a kérdésben. Miért ez a szédületesen gyors tempó? Mi minden modern, korszakalkotó intézmény életbeléptetésével megkésünk és amikor végre meg-

honositunk valamit, akkor egyszerre oly sürgös a dolog, hogy nem engednek idöt sem nyilvános pályázatra, sem lélegzetvételre. Ugy bának el az autóbusz-kérdéssel, mintha gennyes vakbéloperációról volna szó. Pedig bátran merjük állítani, hogy az autóbusz-kérdést, a tanács szerződés-tervezetét a törvényhatósági bizottság egyetlenegy tagja sem ismeri alaposan, söt a 400 városatya között talán 360 van olyan, aki még csak meg sem kezdte a tanulmányozását. Aztán a tanács együtt él a közönséggel és így kötelessége tudni azt, hogy ma a bizottsági tagok közéleti működését — mert hiszen magánelfoglaltságuk is van — leköti a politika. Pénteken elsőrendü politikai kérdésben rendkívüli közgyűlés lesz és amig ennek izgalmai kissé le nem csillapulnak, addig más aktuális ügy nem is létezik a városi körökben. Meg vagyunk gyözödvé, hogy például Vázsonyi Vilmosnak halvány sejtelme sincs arról, hogy a szerződés évtizedekre vétkes könnyelműséggel kiszolgáltatja a közönséget és a fővárost egy vállalatnak, épen így nem ismerhetik meg a kérdést a többi kerület vezetői sem, söt a polgármester tevékenységét is lekötötte teljes mértékben a kölcsönügy, meg az országos politikának a fővárost érintö része.

Es ha ez így van, — amiben senki sem kételkedhetik, — hát nem feltűnő akkor ez az indokolatlan forszírozás? Nemcsak elvárjuk, de a közérdek védelmében egyenesen megköveteljük a tanácstól, hogy a rendkívül fontos ügy megismerésére engedjen elegendő időt a bizottsági tagoknak. Ezt különben megköveteli a tanács reputációja is, mert igazán nincs szüksége arra, hogy a forszírozással gyanut ébreszssen.

Egyáltalán egyszer s mindenkorra szakítani kell azzal a rendszerrel, hogy monopóliumot adjanak a főváros szempontjából igen terhes föltételek mellett évtizedekre egy vállalatnak és pedig akként, hogy a megváltást illetőleg a főváros kezeit, lábait gúzsba kötik és ha szabadulni igyekszik, akkor olyan horribilis váltságdíjat kell fizetnie, amit nem bír el. Így vagyunk most az autobusz-szerződést illetőleg is, amit, ha megkötnek, vele együtt gúzsba kötik e téren a közérdeket, a pénzügyi érdeket és a köztisztességet is.

Jellemző a helyzetre, hogy mikor dr *Bárczy István* polgármester megtartotta nagy-szabásu programbeszédét, különösen kiemelte, hogy a közlekedési vállalatoknál az irányítás jogát föltétlenül biztosítani akarja a város számára, nem csupán közlekedési és pénzügyi szempontból, hanem telekpolitikai okokból is. Aztán igekezni kell jövedelmező üzemekből hasznot biztosítani, mert a közterhek folyton rohamosan emelkednek, viszont az amúgy is tulterhelt lakosságot nem lehet újabb és újabb közadóval nyomorgatni. Általános helyeslés, éljenzés követte ezt a programponot, ami egyik főprogrampontja a demokratáknak is. Most aztán — amint alkalmunk lesz kétségen kívül beigazolni, — szembe helyezkednek ezzel a programmal és minden előnyt a magánvállalatnak biztosítanak, viszont a terhek a fővárost sújtják. Pedig hát nemcsak akkor kell becsületes elveket vallani, mikor programbeszédet tartunk, hanem a polgármester becsületes elveit érvényesíteni muszáj a konkrét eseteknél a gyakorlatban is, különben ezek az elvek csupán *megtévesztésre*, de nem a közjóra szolgálnak.

...smételen konstataáljuk, hogy a rendkívül nagy jelentőségű kérdést hat nap alatt keresztülforszírozni nem szabad, mert ha ezt teszik, *elárulják* a főváros és a közönség existenciális érdekeit, ugyanekkor rámutatunk arra, hogy legközelebbi cikkünkben magából a

szerződés-tervezetből fogjuk pontról-pontra bizonyítani azt, hogy sem a hajdani gázgyári szerződés, sem a többi hasonló csapás megközelítőleg sem sújtotta a fővárost oly érzékenyen, mint sújtaná ez a javaslat, aminek elfogadásától isten óvja meg a rosszabbnál-rosszabb szerződésekkel amúgy is kizsákmányolt fővárost.

s:

(Hely)	(Idő)	(Köt.)
--------	-------	--------